

Коршенко В. А. Методы судебной телекоммуникационной экспертизы

В статье автором рассматриваются методы, используемые при производстве судебной телекоммуникационной экспертизы. За основу взята классификация методов, которая содержит три класса: общенаучные методы, частнонаучные методы и специальные методы. Подробно рассмотрены все три класса. Дана рекомендация при проведении судебных телекоммуникационных экспертиз использовать методы, заимствованные из других видов экспертиз, которые прошли апробацию временем. Наиболее подходящими для использования определены методы и методики, используемые при проведении судебных компьютерно-технических экспертиз.

Ключевые слова: *методы, методики, методическое обеспечение, телекоммуникационная экспертиза, компьютерно-техническая экспертиза.*

Korshenko V. Methods of Forensic Telecommunications Examination

In this article the author examines the methods used in the conduction of the forensic telecommunications examination which is one of a new kind of the forensic examinations. The classification of methods, which includes three classes such as general scientific methods, private scientific methods and special methods taken as the basis. All three classes are considered in details. The general scientific methods of visual investigation, observation, measurement, comparison, testing, organoleptic, classification, experiment, modeling as well as several special methods are considered in details.

Up to 2006 in Ukraine the forensic computer and technical examinations were assigned to solve the problems related to the study of computer and technical means, telecommunication systems, electronic devices, programs, etc. However, the investigative and expert practice testified to the constant growth and diversity of the list of issues that were submitted for the decision of experts requiring the applied special knowledge field expansion.

The logical consequence of these processes was the formation of a new kind of engineering and technical examinations named as forensic telecommunications examination. Taking into account the complex nature of the forensic telecommunications examination, it is recommended to use methods borrowed from the other types of examinations approved by time while carrying it. The methods and techniques used in conducting the forensic computer and technical examinations are determined as the most suitable for use. It is indicated that exactly they can be taken as the basis of the forensic telecommunications expertise as its own methods of investigation.

Key words: *methods, methodologies, methodical support, forensic telecommunications examination, forensic computer and technical examination.*

УДК 343.31

В. В. Корх

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ВБИВСТВА З ПРИМІТКОЮ «БЕЗВІСНО ВІДСУТНЯ ОСОБА»

У статті зроблено спробу надати оперативно-розшукову характеристику вбивства з приміткою «безвісно відсутня особа». Для досягнення вказаної мети проаналізовано наукову літературу, чинне законодавство та емпіричний матеріал. У статті доволі ґрунтовно надано кримінально-правову, кримінологічну та криміналістичну характеристики для визначення таких

аспектів, які є суттєвими для оперативно-розшукової характеристики вбивства з приміткою «безвісно відсутня особа». Підсумовано, що знання оперативними працівниками оперативно-розшукової характеристики вбивства з приміткою «безвісно відсутня особа» надасть змогу їм швидше приймати рішення щодо найбільш оптимальних напрямів пошуку безвісно відсутніх осіб.

Ключові слова: *оперативно-розшукова характеристика, розшук, безвісно відсутня особа.*

Постановка проблеми. Визначення оперативно-розшукової характеристики вбивства з приміткою «безвісно відсутня особа» є інновацією для сучасного наукового співтовариства, а також і щодо обліково-статистичної звітності та загалом для оперативно-розшукової науки. Водночас уведена у 2012 році примітка є вкрай потрібною та доцільною. Обґрунтуємо зазначене тим, що, по-перше, відповідно до статистичних даних значна частина громадян, які зникли за нез'ясованих обставин, стають жертвами вчинених стосовно них тяжких та особливо тяжких кримінальних правопорушень, зокрема вбивства. Тобто є обґрунтованим відкриття кримінального провадження за фактом можливого вчинення найбільш тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи. По-друге, урахувавши, що дуже важливим є розшук таких осіб в аспекті вирішення звернень громадян щодо: встановлення місця знаходження рідних чи близьких людей, з котрими з різних причин утрачено родинні зв'язки; відновлення соціального статусу, цивільних та інших гарантованих державою прав осіб, які за віком або через травму чи захворювання втратили пам'ять, дезорієнтовані тощо. По-третє, відповідно до статистичних даних, сьогодні в Україні залишаються не розшуканими за попередні роки понад 10 тисяч осіб, з яких розшукуються в порядку ведення оперативно - розшукової діяльності (далі - ОРД) 4,5 тисячі громадян, а решта - за оперативно-розшуковими обліками [1]. Наведене підтверджує актуальність теми, а також знання оперативними працівниками оперативно-розшукової характеристики вбивства з приміткою «безвісно відсутня особа».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні в теорії оперативно-розшукової діяльності немає єдиної точки зору стосовно змісту та структури оперативно-розшукової характеристики. Такий висновок, перш за все, можна зробити на підставі аналізу праць у сфері ОРД, наприклад, К.В. Антонова, О.Ю. Анциферова, Б.І. Бараненка, А.М. Волошук, О.А. Гапона, Е.О. Дідоренка, О.Ф. Долженкова, А.Ф. Думка, І.П. Козаченка, С.І. Ніколаюка, М.С. Остапчука, В.Д. Пчолкіна, В.Є. Тарасенка, М.В. Стащак, Р.А. Халілева, М.Л. Шелухіна, В.В. Шендрика та ін. По-друге, указане обумовлено й історичним аспектом, зокрема науковою думкою про те, що характеристика певного злочину є невід'ємним елементом у методиці розкриття цього злочину [2, с. 47]. Зазначимо, що в другій половині ХХ сторіччя використовувався термін «оперативно-тактична характеристика», який лише через тривалий проміжок часу трансформувався й відокремився в поняття «оперативно-розшукова характеристика» [2, с. 46]. Сьогодні ж здебільшого в теорії оперативно-розшукової діяльності при розгляді

оперативно-розшукової характеристики того чи іншого злочину розглядають сукупність окремих ознак таких характеристик як кримінально-правової, кримінологічної, криміналістичної, віктимологічної та навіть психологічної. Ураховуючи вказане, вважаємо доцільним розглянути окремі елементи оперативно-розшукової характеристики вбивства з приміткою «безвісно відсутня особа».

Формування цілей. Метою статті є надання оперативно-розшукової характеристики вбивства з приміткою «безвісно відсутня особа».

Виклад основного матеріалу. Ураховуючи загальноприйняті в теорії оперативно-розшукової діяльності підходи до елементів оперативно-розшукової характеристики, перш за все, визначимо кримінально-правову характеристику вбивств з приміткою «безвісно відсутня особа». Узагалі, убивство в Кримінальному кодексі України передбачається як кримінально каране діяння частиною 1 ст. 115 Особливої частини КК України. Як окремий склад злочину вбивство з приміткою «безвісно відсутня особа» – відсутній. Тому розглянемо детальніше ст. 115 КК України, відповідно до якої вбивство – це умисне протиправне заповдіння смерті іншій людині.

Об'єктом злочину, передбаченого ч. 1 ст. 115 є життя особи (людини). Об'єктивна сторона злочину характеризується: діянням - посяганням на життя іншої особи; наслідками у вигляді фізіологічної незворотної смерті потерпілого; причинним зв'язком між указаними діянням та наслідками; факультативними ознаками (місце, час, спосіб, знаряддя, засоби, обстановка вчинення вбивства). Такі ознаки об'єктивної сторони цього складу злочину не впливають на кваліфікацію діяння за ч. 1 ст. 115. Однак їх установлення є обов'язковим, оскільки в ряді випадків вони мають значення для кваліфікації вбивства за ч. 2 ст. 115 і для додаткової кваліфікації діяння за іншими статтями Особливої частини КК [3].

Суб'єктом злочину є осудна особа, яка на момент учинення злочину досягла 14-річного віку. Суб'єктивна сторона умисного вбивства характеризується виною у формі умислу [3].

Готування до вчинення умисного вбивства і замах на умисне вбивство є кримінально караними діяннями. Особа, яка добровільно відмовилася від вбивства потерпілого, підлягає кримінальній відповідальності лише за фактично вчинене діяння, якщо воно утворює інший склад злочину. Це не стосується тих випадків, коли відмова сталася вже після здійснення всіх дій, які суб'єкт уважав за потрібне вчинити для позбавлення життя потерпілого, але злочин не було доведено до кінця з причин, не залежних від його волі. Таке діяння слід кваліфікувати як закінчений замах на вбивство [3].

Аналізуючи емпіричний матеріал встановлено, що в загальному вигляді найчастіше безвісно відсутніх осіб можна розподілити за такими критеріями, а саме за: віком (від 14 до 18 років – 33,2 %; від 18 до 25 років – 5,4 %; від 25 до 35 років – 6,7 %; від 35 до 45 років – 8,1 %; від 45 до 60 років – 9,2%; - старші за 60 років – 38,4 %); статеву приналежністю (жінки – 48 %; чоловіки – 52 %); сімейним станом (одружені – 23,1 %; неодружені – 39,6 % розлучені – 37,3 %); за рівнем освіти (базова загальна середня освіта (9 класів)

- 16,9 %; повна загальна середня освіта (11 класів) - 6,5 %; професійно-технічна освіта - 50,3 %; базова вища освіта - 14,5 %; повна вища освіта - 11,8 %; видом соціальної зайнятості (учень загальноосвітньої школи чи професійно-технічного училища - 17,4 %; студент - 6,1 %; працевлаштований - 4,3 %; не працевлаштований - 25,3 %; тимчасовий (сезонний) робітник - 15,2 %; суб'єкт підприємницької діяльності - 6,1 %; пенсіонер - 19,6 %); наявністю постійного місця мешкання (особа, яка має власне постійне місце мешкання - 12,3 %; особа, яка має місце тимчасового мешкання - 34,5 %; особа, що не має місця мешкання - 53,2 %); фактом притягнення до юридичної відповідальності (раніше притягувались до кримінальної відповідальності - 18 %; раніше притягувались до адміністративної відповідальності - 16 %; раніше притягувались до адміністративної та кримінальної відповідальності - 27 %; не притягувались - 39 %).

Наголосимо, що вказані ознаки є доволі загальними, адже, як правильно зазначає Д.В. Бойчук, існують декілька різновидів безвісно відсутніх осіб, зокрема:

1) особи, які скоїли втечу з місць позбавлення волі, або ухиляються від попереднього слідства та суду, які характеризуються такими ознаками: учинення особою, раніше, до безвісної відсутності, протиправного діяння; винесення у зв'язку з учиненням розшукуваною особою протиправного діяння судом вироку, рішення, визначення (прокурором постанови про арешт тощо); необхідність перебування цієї особи відповідно до винесеного щодо неї вироку (ухвали, визначенню тощо) у певному місці; відсутність цієї особи в місці належного знаходження; залишення місця належного знаходження за власним бажанням;

2) іноземці й особи без громадянства, які ухиляються від обліку правоохоронних органів;

3) громадяни, які втратили зв'язок з рідними та близькими [4, с. 11].

Ураховуючи результати вивчення емпіричного матеріалу, можемо запропонувати таку кваліфікацію безвісно відсутніх осіб:

1) особи, які на власний розсуд вирішили отримати статус безвісно відсутньої особи через суб'єктивні причини, а саме:

- переховування від органів досудового розслідування, слідчого судді та суду;

- переховування від свого оточення (близьких, друзів, родичів тощо), наприклад через сварку, борги тощо;

- ухилення від відбування кримінального покарання;

2) особи, які зникли безвісно через наявність різних хвороб (психіатричний, психічний розлад здоров'я), наявність інших тяжких хвороб або які пов'язані із похилим віком;

3) особи, які зникли безвісно, однак щодо яких не вчинено будь-яких злочинів, проте особа не бажає мати постійного місця мешкання, роботи та повідомляти про себе рідним або друзям;

4) особи, які зникли безвісно в районі проведення Антитерористичної операції, або були мешканцями тимчасово окупованих територій;

5) особи, які зникли безвісно без явних причин та відносно яких є підстави вважати про можливість учинення відносно останніх злочинних дій (убивство, сексуальне рабство, викрадення тощо).

Незважаючи на предмет статті, не лише остання категорія безвісно відсутніх осіб становить інтерес для органів Національної поліції України. Аргументуємо це тим, що відповідно до чинного законодавства випадки, коли, які безвісно зникли, повинні розшукуватися, конкретно не визначені. Тож до обов'язків Національної поліції України відноситься розшук усіх осіб відносно яких отримано заяву, повідомлення про їх безвісну відсутність. Зважаючи на наведене, доцільно більш детально розглянути характерні риси та визначити типові обставини зникнення кожної з наведеної категорії безвісно відсутніх осіб.

Отже, спочатку розглянемо характерні риси осіб, які на власний розсуд вирішили отримати статус безвісно відсутньої особи через суб'єктивні причини, зокрема:

- 1) особи, які переховуються від органів досудового розслідування та суду:
 - особи чоловічої статі – 98 %, серед них 33 % раніше притягувалися до кримінальної відповідальності;
 - середній вік: від 18 до 25 років – 27,4 %, від 26 до 40 років – 60,7 %, від 41 і старші – 11,9 %;
 - освітній рівень: базова загальна середня освіта (9 класів) – 7,1 %; повна загальна середня освіта (11 класів) – 24,9 %; професійно-технічна освіта (кваліфікований робітник) – 52,3 %; базова вища освіта – 10,6 %; повна вища освіта – 5,1 %;
 - вид соціальної зайнятості: працевлаштований – 42,9 %; не працевлаштований – 39,7 %; сезонний працівник – 7,6 %; суб'єкт підприємницької діяльності – 5 %; студент – 1,3 %; пенсіонер – 3,5 %;
 - соціально-професійна належність: робітник – 27,4 %; працівник агропромислового господарства – 10,2 %; працівник сфери споживчих послуг – 51,9 %; працівник сфери культури, освіти, охорони здоров'я – 1,8 %; державний службовець – 7,2 %; працівник творчого або народного промислу – 1,5 %;
 - сімейний стан: одружені – 60,8 %; неодружені – 25,3 %; раніше перебували у шлюбі – 13,9 %

Характерними обставинами зникнення вказаних осіб є такі: узятю із собою речі першої необхідності, дорожні прилади, зимові та літні речі, документи, гроші, ювелірні та золоті прикраси, дороговартісні речі (комп'ютери, ноутбуки тощо). Здебільшого такі особи беруть із собою дороговартісні речі для продажу та отриманні коштів на проживання.

2) особи, які переховуються від свого оточення (близьких, друзів, родичів тощо), наприклад через сварку, борги тощо:

- середній вік: від 18 до 25 років – 37,5 %, від 26 до 40 років – 46,3 %, від 41 і старші – 16,2 %;
- освітній рівень: базова загальна середня освіта (9 класів) – 8 %; повна загальна середня освіта (11 класів) – 31,9 %; професійно-технічна освіта

(кваліфікований робітник) – 45,4 %; базова вища освіта – 10,2 %; повна вища освіта – 4,5 %;

- вид соціальної зайнятості: працевлаштований – 43,7 %; не працевлаштований – 30,9 %; сезонний працівник – 7,4 %; суб'єкт підприємницької діяльності – 8,1 %; студент – 2 %; пенсіонер – 7,9 %;

- соціально-професійна належність: робітник – 31,2 %; працівник агропромислового господарства – 7,9 %; працівник сфери споживчих послуг – 50,6 %; працівник сфери культури, освіти, охорони здоров'я – 2 %; державний службовець – 5,2 %; працівник творчого або народного промислу – 3,1 %;

- сімейний стан: одружені – 47,6 %; неодружені – 25,9 %; раніше перебували у шлюбі – 26,5 %.

Принагідно зазначимо, що характерними обставинами зникнення вказаних осіб є завчасний продаж нерухомості або іншого дороговартісного майна (автотранспорту, земельних будинків тощо), взяття із собою як речей першої необхідності, так і максимальної кількості інших речей (окрім одягу та ліків, – посуду, постільної білизни тощо), узяття домашніх тварин або завчасне передача останніх іншим особам для дальшого догляду.

Для іншої групи безвісно відсутніх осіб - особи, які зникли безвісно через наявність різних хвороб (психіатричний, психічний розлад здоров'я), наявність інших тяжких хвороб або похилий вік характерними є такі риси як:

середній вік: від 18 до 25 років – 28,2 %, від 26 до 40 років – 45,7 %, від 41 і старші – 26,1 %;

- освітній рівень: базова загальна середня освіта (9 класів) – 20,4 %; повна загальна середня освіта (11 класів) – 37,9 %; професійно-технічна освіта (кваліфікований робітник) – 40,1 %; базова вища освіта – 1,1 %; повна вища освіта – 0,5 %;

- вид соціальної зайнятості: працевлаштований – 30,4 %; не працевлаштований – 50,7 %; сезонний працівник – 11,9 %; суб'єкт підприємницької діяльності – 0,7 %; студент – 1,3 %; пенсіонер – 5 %;

- соціально-професійна належність: робітник – 35,6 %; працівник агропромислового господарства – 5,9 %; працівник сфери споживчих послуг – 47,7 %; працівник сфери культури, освіти, охорони здоров'я – 0,8 %; державний службовець – 1,2 %; працівник творчого або народного промислу – 8,8 %;

- сімейний стан: одружені – 28,3 %; неодружені – 43,9 %; раніше перебували у шлюбі – 27,8 %.

Що стосується обставин їх зникнення, то здебільшого це відбувається тоді, коли вони залишають власну оселю або місце перебування для здійснення прогулянки, відвідування соціальних, лікувальних або комунальних закладів. У таких випадках особа не бере із собою здебільшого нічого, окрім невеликої суми грошей, потрібних для проїзду або невеликих покупок, з документів – у неї є лише ті, що надають будь-які соціальні знижки або пільги.

Що стосується осіб, які зникли безвісно, однак щодо яких не вчинено будь-яких злочинів, проте особа не бажає мати постійного місця мешкання, роботи та повідомляти про себе рідним або друзям, то характерними рисами вказаних осіб є:

- середній вік: від 18 до 25 років – 37,5 %, від 26 до 40 років – 39,7 %, від 41 і старші – 22,8 %;

- освітній рівень: базова загальна середня освіта (9 класів) – 9,1 %; повна загальна середня освіта (11 класів) – 27,5 %; професійно-технічна освіта (кваліфікований робітник) – 59,3 %; базова вища освіта – 3,5 %; повна вища освіта – 0,6 %;

- вид соціальної зайнятості: працевлаштований – 24,3 %; не працевлаштований – 48,6 %; сезонний працівник – 7,2 %; суб'єкт підприємницької діяльності – 4,6 %; студент – 3,3 %; пенсіонер – 12 %;

- соціально-професійна належність: робітник – 24,6 %; працівник агропромислового господарства – 15,8 %; працівник сфери споживчих послуг – 58,2 %; працівник сфери культури, освіти, охорони здоров'я – 0,9 %; державний службовець – 0,2 %; працівник творчого або народного промислу – 0,3 %;

- сімейний стан: одружені – 29,4%; неодружені – 50,1 %; раніше перебували в шлюбі – 20,5 %.

Особи вказаної категорії здебільшого через зловживання алкогольними (67,8 %) або наркотичними речовинами (7,3%), складні життєві ситуації (15,6 %) залишають місце фактичного перебування та починають жити на вулиці, вокзалах тощо. Зазначимо, що останнім часом з'явилася тенденція до зростання такого антисоціального явища в осіб, які брали участь у військових діях на території проведення Антитерористичної операції, під час несення служби в ЗС України або добровольчих батальйонах, після чого почали зловживати спиртними напоями, не бажають повертатись додому, та ведуть антигромадський, аморальний спосіб життя.

Доволі новою для нашого суспільства є поява такої категорії населення як особи, що зникли безвісно в районі проведення Антитерористичної операції, або були мешканцями тимчасово окупованих територій. Характерні риси вказаної категорії осіб можливо виділити лише залежно від їх причетності до військової служби, місця мешканця, зокрема: військовослужбовці, які проходили службу в районі проведення АТО й безвісно відсутні та місцеві жителі Луганської та Донецької областей, які під час проведення військових дій безвісно зникли. Це пов'язано з тим, що з початку проведення АТО на території Донецької та Луганської областей на захист нашої держави стало багато добровольців, кількість яких достеменно невідома, оскільки вони не були офіційно обліковані. Так, А.М. Бабіч визначає, що понад 1200 військовослужбовців офіційно значилися безвісно відсутніми в районі проведення АТО станом на 01 січня 2015 року [5, с. 56]. Указане також підтверджується й офіційними даними, зокрема за офіційною статистикою Міністерства оборони України, у зоні проведення АТО з моменту початку бойових дій загинуло 1750 українських військових. Міжнародні організації та різні громадські організації називають іншу цифру, що в декілька разів більша – приблизно шість тисяч осіб. Але ці цифри також не остаточні. З початком роботи Міжвідомчого центру допомоги громадянам у питаннях звільнення полонених, заручників та від знайдення зниклих безвісти станом на 06 вересня 2014 року було отримано

дані щодо 1440 зниклих безвісти осіб та 573 осіб, які перебували в заручниках. Водночас за період роботи вказаного Міжвідомчого центру з вересня 2014 року по травень 2015 року надійшло 3400 заяв про зниклих безвісти осіб або захоплення їх у заручники, опрацьовано дані стосовно майже 7000 осіб, які перебували та перебувають у заручниках, звільнені, загиблі або зниклі безвісти [6].

Останню категорію безвісно відсутніх осіб складають особи, які зникли безвісно без явних причин та відносно яких є підстави вважати про можливість учинення відносно останніх злочинних дій. Характерними рисами вказаної категорії осіб є:

- середній вік: від 18 до 25 років – 34 %, від 26 до 40 років – 57 %, від 41 і старші – 9 %;

- освітній рівень: базова загальна середня освіта (9 класів) – 4 %; повна загальна середня освіта (11 класів) – 32 %; професійно-технічна освіта (кваліфікований робітник) – 55 %; базова вища освіта – 5 %; повна вища освіта – 4 %;

- вид соціальної зайнятості: працевлаштований – 56 %; не працевлаштований – 25 %; сезонний працівник – 9 %; суб'єкт підприємницької діяльності – 1 %; студент – 3 %; пенсіонер – 6 %;

- соціально-професійна належність: робітник – 39 %; працівник агропромислового господарства – 8 %; працівник сфери споживчих послуг – 51 %; працівник сфери культури, освіти, охорони здоров'я – 1 %; державний службовець – 0,2 %; працівник творчого або народного промислу – 0,8 %;

- сімейний стан: одружені – 58 %; неодружені – 36 %; раніше перебували у шлюбі – 6 %;

Визначаючи характерні обставини безвісної відсутності таких осіб наведемо думку Д.В. Бойчука щодо факторів, які утворюють фактичний склад безвісної відсутності, зокрема :

- відсутність особи в місці постійного (тимчасового) проживання;
- відсутність відомостей про місцезнаходження розшукуваного;
- відсутність видимої причини (казуальність), що призвела до безвісної відсутності;

- наявність підстав для проведення органами внутрішніх справ спеціальних заходів для усунення невизначеності, що створилася [4, с. 12].

Ми згодні зі вченим, що однією з головних відмінностей вказаної категорії безвісно зниклих осіб від інших - відсутність видимої причини події, що призвела до відсутності. Однак, на нашу думку, повинна бути наявна ще така ознака, як специфічні обставини зникнення, зокрема: покинуті речі першої потреби, залишення документів, одягу, медикаментів, а також малолітньої дитини, хворих батьків або домашніх тварин тощо, тобто таких предметів, речей, осіб, або тварин що перебувають на утриманні, без яких є неможливим існування безвісно відсутньої особи, або зовсім для неї є не характерним (наприклад, залишення молодого та люблячою матір'ю своєї малолітньої дитини). Водночас слід мовити про можливу наявність ознак учинення злочину перед зникненням, наприклад, ознаки боротьби,

плями крові, перевернуті меблі чи інші речі у квартирі, залишені на вулиці мобільний телефон, особисті речі тощо.

Висновки. Отже, підсумовуючи, можемо констатувати, що знання оперативними працівниками оперативно-розшукової характеристики вбивства з приміткою «безвісно відсутня особа» надасть змогу їм швидше приймати рішення щодо найбільш оптимальних напрямів пошуку безвісно відсутніх осіб.

Використані джерела:

1. Статистичні дані Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс] – Режим доступу :<http://www.gp.gov.ua/ua/stat.html>

2. Шелухін М.Л. Легальна дефініція оперативно-розшукової характеристики / М.Л. Шелухін // Проблеми наукового забезпечення вдосконалення й розвитку оперативно-розшукової діяльності в Україні. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. – Спец. випуск № 4. Ч. 2. – Луганськ, 2008. – С. 45-51.

3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

4. Бойчук Д.В. Правові та організаційно-тактичні основи розшуку безвісно відсутніх осіб : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 21.07.04 «Оперативно-розшукова діяльність» / Д.В. Бойчук. – Львів, 2007. – 20 с.

5. Бабич А. А. Досудове розслідування кримінальних правопорушень, учинених у Збройних силах України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Бабич Андрій Анатолійович. – Х., 2015. – 263 с.

6. Об'єднаний центр звільнення заручників : офіційний веб-сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://ru-ru.facebook.com/unitedcenterssu2015/>.

Стаття надійшла до редакції 09.07.2017

Корх В. В. Оперативно-розыскная характеристика убийства с пометкой «безвестно отсутствующее лицо»

В статье сделана попытка оперделить оперативно-розыскную характеристику убийства с пометкой «безвестно отсутствует лицо». Для достижения указанной цели автором анализируются научная литература, действующее законодательство и эмпирический материала. В статье довольно основательно рассматривается уголовно-правовая, криминологическая и криминалистическая характеристики с целью определения таких аспектов, которые являются существенными для оперативно-розыскной характеристики убийства с пометкой «безвестно отсутствует лицо». Как вывод проведенного исследования констатируется, что знания оперативными работниками оперативно-розыскной характеристики убийства с пометкой «безвестно отсутствует лицо» позволит последним быстрее принимать решение о наиболее оптимальных направлениях поиска безвестно отсутствующих лиц.

Ключевые слова: *оперативно-розыскная характеристика, розыск, безвестно отсутствующее лицо.*

Korh V. Operational and Search Characteristics of the Murder with the Note "Missing Person"

The article attempts to provide an operational-wanted murder characteristic with the note "missing person", since:

- firstly, according to statistics, a significant part of citizens who disappeared in unclear circumstances become victims of grave and especially grave criminal offenses, in particular murders;

- secondly, given that it is very important to seek such persons in the aspect of solving citizens' appeals for establishing a place of living for relatives or close relatives, for which, for various reasons, relatives have been lost; Restoration of social status, civil and other state-guaranteed rights of persons who have lost their memory by age or by trauma or disease, disorientated, etc.;

- thirdly, according to statistics, in today's Ukraine, more than 10 thousand people are not found in Ukraine during the previous years, of which 4,500 people are wanted for operational searches (hereinafter referred to as "ODR"), while the rest - for operational- Wanted records

Taking into account the author's stated, it is determined that today the definition of operational-search characteristics of the murder with the note "missing person" is rather topical. To achieve this goal, the author analyzes scientific literature, current legislation and empirical material.

At the same time, the article deals with the criminal law, criminological and forensic characteristics with a view to identifying such aspects that are essential for the operational-search characteristics of the murder with the note "missing person".

Taking into account the results of the study of empirical material, we can offer the following qualification of missing persons:

1) persons who, at their discretion, have decided to obtain the status of a person who is missing a person for subjective reasons, namely:

- hiding from pre-trial investigation bodies, investigating judge and court;
- hiding from their environment (relatives, friends, relatives, etc.), for example, through quarrels, debts, etc.;
- evasion from the serving of criminal punishment;

2) persons who have disappeared in vain due to the presence of various diseases (psychiatric, mental health disorders), the presence of other serious illnesses or those associated with the elderly;

3) persons who have disappeared in vain, but for which no crimes were committed, however, the person does not want to have a permanent place of residence, work, and notify himself or herself to relatives or friends;

4) persons who have disappeared indecistically in the area of the Anti-terrorist operation, or were residents of temporarily occupied territories;

5) persons who have disappeared for no reason, for obvious reasons and for which there are grounds to consider the possibility of committing the last criminal acts (murder, sexual slavery, abduction, etc.).

As the conclusion of the study, it is stated that the knowledge of operatives of operative and search characteristics of the murder with the note "missing person" will enable the latter to make quick decisions on the most optimal ways to search for missing persons.

Key words: operative-search characteristics, search, missing person.